

Advent v hrách a činnostech

Prosincové téma je jednoznačně tématem adventu a blížících se Vánoc. Přípravují se adventní věnce, na počátku měsíce chodí na tradiční obchůzky barborky, Mikuláš ve společnosti čerta a anděla, chvíli po nich lucky. Integrovaný blok vychází z poznávání lidové tvořivosti a výroby předmětů spojených s vánočními tradicemi.

MGR. MAGDALÉNA KAPUCIÁNOVÁ

I Vzdělávací záměr

Vánoční čas vystavuje děti mnohým vypjatým situacím. Cílem prosincového tématu je tedy zvládání emocí – jak pozitivních, tak negativních. Vánoční svátky navíc přinášejí mnohá morální poselství. Děti rovněž rozvíjejí své dovednosti v oblasti jemné motoriky.

I Očekávané výstupy

Děti si dokážou přiznat chybu, omluvit se, ale také na sebe být hrdé, pokud odvedly dobrou práci nebo dokončily úkol. Dovedou říci, co udělaly špatně i co se jim povedlo.

I Vzdělávací oblasti

Dítě a jeho tělo

- ♥ koordinace ruka–oko, jemná motorika – vánoční vyrábění, pečení cukroví, stříhání a lepení při výrobě vánoční výzdoby;
- ♥ vytváření zdravých životních postojů a návyků, obzvláště v oblasti výživy (omezení sladkostí, výběr vhodného cukroví);
- ♥ otužování a pohyb venku v chladném počasí.

Dítě a jeho psychika

- ♥ **Jazyk a řeč**
  - rozvoj řečových schopností a kultivace mluvního projevu (nácvik přednesu na vánoční besídku);
  - rozvoj zájmu o různé formy sdělení (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické).
- ♥ **Poznávací schopnosti a funkce, představivost a fantazie, myšlenkové operace**
  - rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření) – vánoční vyrábění;

- rozvoj paměti a pozornosti – nácvik na vánoční besídku.

♥ Sebepojetí, city, vůle

- získání schopností záměrně řídit své chování, ovlivňovat vlastní situaci (nebát se čertů a dokázat se v předvánoční době chovat podle adventních tradic);
- poznávání sebe sama, schopnost objektivně ohodnotit odvedenou práci.

Dítě a ten druhý

- ♥ rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností (jak se dělá druhým radost – lidem i přírodě, která nás obklopuje);
- ♥ rozvoj poznatků, schopností a dovedností, které jsou důležité pro budování vztahů s druhými lidmi, schopnost přijímat i dávat (nejen dárky).

Dítě a společnost

- ♥ vnímat a přijímat hodnoty vytvořené společností ve vztahu k Vánocům;
- ♥ seznamování se se světem českých tradic vázících se k Vánocům, poznávání obyčejů, práce výtvarnými technikami, které se používaly dříve...;
- ♥ rozvoj estetického vkusu (méně je někdy více – zdobení stromku, výzdoba místnosti);
- ♥ rozvoj vztahu k české kulturní tradici a českému umění.

Dítě a svět

- ♥ podpora úcty k životu ve všech formách;
- ♥ poznávání jiných kultur (jak se slaví Vánoce jinde ve světě – rozdíl mezi Ježíškem, Santou Clausem a Děduškou Marozem);

- ♥ povědomí o sounáležitosti se světem, s neživou a živou přírodou – práce s příběhem putování Panenky Marie (kamení, šípkový keř, společnost lidí...).

I Získávání klíčových kompetencí

O Vánocích je dítě několikrát během krátkého období vystaveno vlastní evaluaci, hodnocení svých výkonů a v rámci rozvoje v kompetencích činnostních a občanských se učí vnímat své silné a slabé stránky.

Témata pro ranní kruh:

- ♥ Legenda o sv. Mikuláši
- ♥ Barbora, Lucie a jiné vánoční bytosti
- ♥ Charakteristika adventního období
- ♥ Tradice v mé rodině
- ♥ Příběh o Ježíškově narození

Další činnosti:

- ♥ Pohyb na sněhu a ledu
- ♥ Pravidla chování při sáňkování a poučení o bezpečnosti
- ♥ Vytváření adventních věnců
- ♥ Pečení cukroví
- ♥ Výroba dárků z rouna
- ♥ Zpěv koled
- ♥ Divadlo o putování Panenky Marie
- ♥ Kresba betlému
- ♥ Zdobení stromků pro zvířata
- ♥ Blahopřání obyvatelům Toulcova dvora
- ♥ Výroba adventního věnce

Čertovská honěná

Cíl: Rozvoj fyzické zdatnosti, schopnosti rychle reagovat, pochopit a dodržovat pravidla

Postup: Hra na principu „Ovečky, ovečky, pojďte domů“ – po odříkání říkadla se děti rozeběhnou proti učitelkám, ty některé děti chytí a v dalším

kole se chycené děti stanou čerty. Obdobou je hra „Kdo to chodí kolem nás“.

Lojová koule

Cíl: Rozvoj praktických dovedností, budování respektu z ohně a upevňování pravidel při pohybu v jeho blízkosti

Pomůcky: Sádlo, ptačí krmná směs, hrnec, pomůcky na přípravu ohně, kelímky od jogurtu

Postup: Učitelka zopakuje pravidla a společně s dětmi připraví ohniště. Když se oheň rozhoří, učitelka na něj postaví hrnec, do kterého dá rozpustit sádlo. Děti pozorují rozehřívající se sádlo a zároveň sypou krmnou směs do kelímků. Rozpuštěné sádlo nalije učitelka do kelímků (během manipulace s horkým sádem musejí být děti dostatečně daleko). Ztuhlá směs se vyklopí z kelímku a zavěsí se tak, abychom mohli pozorovat přilétající ptáky.

Ptáci získají potravu a děti mají možnost pozorovat je zblízka.

Zpívání vánočních koled

Cíl: Rozvoj paměti, hudebních schopností, zdokonalování v intonaci

Pomůcky: Kytara

Postup: Nácvič koled analyticko-syntetickou metodou. Děti se rozezpívají na jednoduchých písních s malým rozsahem, potom učitelka předvede nacvičovanou píseň a postupně ji s dětmi nacvičí.

Pomerančové muffiny

Cíl: Rozvoj praktických dovedností, budování respektu z ohně

Pomůcky: 125 g rozehtátého másla, 100 g medu, 150 g polohrubé mouky, 1 vanilkový cukr (bio), 1 prášek do pečiva (bio), špetka soli, 3 vejce, sušené ovoce, perníkové koření, 7 pomerančů

Postup: Děti smíchají v misce veškeré přísady, vytvoří z nich těsto a přidají do něj sušené ovoce. Těstem se naplní misky z pomerančové kůry (poloviny vymačkaných pomerančů) a ozdobí se sušeným ovocem. Potom se zopakují bezpečnostní pravidla a připraví se oheň. Na něj se položí rošt a učitelka na něj opatrně naskládá muffiny. Po upečení si každé dítě může sníst muffin, který připravilo a nazdobilo.

Andělé z vlny

Cíl: Rozvoj jemné motoriky, podpora radosti z obdarovávání (vyrobení andělíčci budou dárkem na vánoční besídce)

Pomůcky: Ovčí vlna, děrovačka, zlatý papír

Postup: Děti si utrhnou kus vlny (délka 20 cm, šířka 5 cm), uprostřed udělají uzal, části nad uzlem a pod uzlem přiloží k sobě a pod uzlem svážou provázkem. Horní konec se rozpůlí ve dvě křídla a vznikne anděl, jemuž se na hlavu přilepí zlatá hvězda.

Výlety, pohybové a environmentální aktivity

- ♥ Výlet do centra na Staroměstské náměstí
- ♥ Výlet do okolí školky, sledování výzdoby zahrádek a oken
- ♥ Výlet do lesoparku – zdobení stromčku pro divoká zvířata
- ♥ Návštěva kostela, prohlídka betlému
- ♥ Výprava do zahradnictví – pozorování kaprů v kádích, různých druhů stromů (jedle, smrky, borovice, stromky v květináčích)
- ♥ Bobování, klouzání na lopatách
- ♥ Klouzání na zamrzlém mokřadu
- ♥ Chůze a hry ve sněhu
- ♥ Pozorování, jak mráz působí v přírodě – louže, jinovatka, rybník
- ♥ Seznámení s ledňáčkem obecným (ve větvích holých stromů nad potokem je dobře vidět)
- ♥ Pozorování a poznávání sýkor i jiného ptactva
- ♥ Zdobení stromčku pro zvířata (suché pečivo, jablka, mrkve)
- ♥ Měření tloušťky ledu

Pozorování šišek

Z vycházky si přineseme šišky. Rozložíme je na topení a pozorujeme, co se s nimi děje. Potom je namočíme do sklenice se studenou vodou a pozorujeme další změny. Šišky se v teple rozevírají, semena z nich volně vypadávají. Ve vlhku se šupiny šišek zavírají, čímž chrání semena před vlhkem.

Ledové ozdoby z vykrajovátek

Na tác nalijeme vodu do výše asi 1 cm. Plochu tácu poklademe vykrajovacími formičkami. Do každé formičky

Básničky

Sněží, sněží potichu, kočky, chodte v kožichu!

Noste kožich kočičí, pod něj vítr nefičí. (J. Žáček: Nemalujte čerta na zeď)

Lidové koledy

Sedí vrabček na piliri

Padla rosa studená

Byla cesta, byla ušlapaná

Půjdem spolu do Betléma

Kristus Pán se narodil

vložíme k okraji ouško z provázku. Táč opatrně přeneseme ven, a jakmile voda zmrzne, přeneseme jej opět do místnosti. Když led povolí, ozdoby vyjme-me z formiček a věšíme na strom.

Další vhodné činnosti

- ♥ Výroba svíček ze včelího vosku, vánočních přání pro rodiče a prarodiče, lodiček ze skořápek, vánočního řetězu ze slámy a hrozinek, voňavého pomeranče ozdobeného hřebíčkem
- ♥ Čtení legendy o putování Panny Marie a Ježíšově narození
- ♥ Oslava dne svatého Mikuláše v čertovských a andělských kostýmech
- ♥ Vyprávění o oslavách Vánoc v cizích zemích
- ♥ Návštěva výstavy betlémů v Betlémské kapli
- ♥ Vystoupení dětí na vánočním trhu

Otázky pro evaluaci:

- ♥ Došlo během vzdělávacího tématu ke změnám v komunikaci dětí (včetně rozšíření slovní zásoby)?
- ♥ Objevilo se téma ve spontánní hře dětí?
- ♥ Pozorovaly a účastnily se i rodiny dětí? Zapojily se do činností?

Vyvrcholením adventního období je setkání v hostivařském kostele, kde mají děti krátké vystoupení. Po něm se společně vydáme do školky, kde si promítáme fotografie dokumentující aktivity dětí od začátku roku. ■

Autorka je ředitelkou MŠ Semínko v Toulcově dvoře